

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 1. De necessitate proficiendi, & tendendi ad Perfectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

ti esset perfectissimus, & omni tūm scientiā, tum prudentiā repletus, nihilominus per triginta annos latere voluit, ac interim in jeiunio, obedientia, aliarumq; virtutum actibus se exercuit; quin & *discentis* seu *discipuli* speciem præ se tulit, quando duodennem parentes eius *invenerunt illum in templo sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos.* Luc. 2. ut formam nobis & exemplum daret, qualiter nos ad prædicandum, aliasq; functiones Sacerdotales, quibus proximorum salus æterna promovetur, ritè exercendas, antecedenter disponere, aptare, & perficerè debeamus.

CAPUT I.

De Primo Munere eorum, qui in ordine & gradu proficientium sunt constituti.

§. I.

De necessitate proficiendi, & tendendi ad Perfectionem.

250. **Q**UOD omnis Religiosus, etiamsi Monachus sit, & sibi soli intendat, obligetur tendere ac conari ad perfectionem in suo statu consequendam, docent passim Theologi, & SS. Patres. Imprimis autem D. Thomas 2.2. q. 186. a. 2. cujus hæc sunt verba: *Ipsa perfectio charitatis est Finis status Religionis. Et ideo ille, qui statum*

statum Religionis assumit, non tenetur habere
 perfectam charitatem: sed tenetur ad hoc tende-
 re, & operam dare, ut habeat charitatem perfe-
 ctam. S. Hieronymus epist. ad Heliodor. Mona-
 chum ait: Perfectum esse nolle, delinquere est.
 Eusebius Emisenus homil. 4. de Epiphani. suos
 hortatur. Eratres videte vocationem vestram:
 venire quidem sic ad Eremitum, summa perfectio
 est: non perfecte autem in Eremito vivere, summa
 damnatio. Et Secundum S. Odonem Clunia-
 censem lib. 1. Collat. Illos Gehenna devorat,
 qui in habitu Religionis negligenter vivunt
 Unde idem Eusebius Emisenus homil. 4. videa-
 mus vocationem nostram; non enim satis prodest,
 quod istum locum expetivimus, si hic tales su-
 mus, quales in seculo esse potuimus. Non in hoc
 loco vixisse, sed in hoc loco bene egisse laudandum
 est. Quid nobis habitationis hujus secretum prodest,
 quando per diversarum passionum vitia mundum
 intra nos inclusum tenemus? Quid prodest, si locus
 quietis tantum corporaliter teneatur, & inqui-
 etudo in Corde versetur: Quid prodest, si in ha-
 bitatione silentium sit, & in habitatoribus vitio-
 rum tumultus, & colluctatio passionum: Non
 enim ad istum convenimus locum, ut mundus no-
 bis famularetur, ut rebus omnibus abundante,
 omni quiete fruermur. Non utiq. ad quietem,
 non ad securitatem, sed ad pugnam huc conve-
 nimus, ad agonem processimus, ad exercenda cum
 vitis bella. Peculiariter autem istud ad profes-
 sionem pertinet nostram, nihil in hac vita conse-
 lationis querere, nihil quietis, nec recipere velle
 bona

bona in vitâ suâ, sed honores fugere, subiectione
& objectione gaudere, Paupertatem studio quæ-
re. Ideoq; Fratres videte vocationem vestram:
venire quidem ad eremum summa perfectio est,
sed non perfectè in eremo vivere, summa damna-
tio est,

Causæ hujus obligationis variæ assignantur.
Prima est, quod Religiosus in professione suâ
voveat, ac Deo sanctè promittat tendere ad
perfectiorem. Sicut ait S. Petrus Damianus
lib. de perfect. Monachor. Sub professione mo-
nastica scandere perfectionis excelsa promissimus.
Et S. Bernardus epist. ad Fratres de Monte Dei:
Altissima est professio vestra, non enim solùm vo-
vistis omnem Sanctitatem, sed omnis sanctita-
tis perfectionem. Non est vestrum circa com-
muni præcepta languere; neq; hoc solùm atten-
dere, quid præcipiat Deus, sed quid velit, proban-
tes, quæ sit voluntas Dei bona, & beneplacens,
& perfectâ. Aliorum enim est Deo servire: ve-
strum adharere. Item S. Hieronymus epist. ad
Heliödorum Monach. Non est tibi eadem causa,
quæ cæteris. Tu perfectum te fore pollicitus es.
Dominum sefellisti, si perfectus non es.

Secunda causa est, quod Religiosus, qui non
seriò, strenuè & impigrè laborat fieri perfectus,
sit hoc ipso simulator, hypocrita mendax & de-
ceptor in re magni momenti. Nam pleriq; in
Religiosis studium perfectionis præsumunt; &
intuitu hujus Pontifices Summi, Imperatores,
Reges ac Principes, plurimis ac maximis Reli-
giosos privilegiis, favoribus & gratiis cumula-
runt.

runt; eosq; communibus Republicæ oneribus exemerunt. Propter idem in Religiosis præsumptum perfectionis studium multi sæculares amplissimas ipsis tradiderunt possessiones & substantias; ita ut non rarò eas Filiis ac Fratribus suis carnalibus subtraxerint, & exindè monasteria fundaverint, liberaliterq; dotaverint. Sicut ergò graviter peccat, qui propter falsum titulum & sub prætextu conficto accipit eleemosynam in notabili quantitate: Ita procul dubio mortaliter peccat, qui Religioso Habitu & professione simulat exterius & mentitur studium perfectionis, atq; sub hoc specioso titulo amplis fruitur privilegiis, favoribus, exemptionibus, Fidelium largitionibus, & eleemosynis; interius autem nihil minus curat, quam tendentiam ad perfectionem. Undè S. Thomas 2.2. q. 184. a. 4. ad 2. ait: *Non committit aliquis mendacium vel simulationem ex hoc, quod aliquis non est perfectus, qui statum perfectionis assumit; sed ex eo, quod ab intentione perfectionis animum revocat.*

Tertia causa est, quod Religiosus negligens proficere, sivè non efficaciter tendens ad perfectionem, per hoc se exponat periculo incidendi in gravia peccata; cujusmodi sunt votorum substantialium violatio, regularum transgressio & contemptus, ac tandem Apostasia à suâ Religione; quam Deus prædixit Apocal. 3. illis verbis: *Quia tepidus es, incipiam te vomere ex ore meo.* Et testantur frequentes casus eorum, qui antecedenter à fervore & studio

Mm

dio

dio perfectionis, post verò à Religioso statu & suã vocatione, ac tandem omninò à Fide & Ecclesia Catholica ad hæreticos defecerunt. Undè Christus *Apoc. 2.* Cuidam tepido & negligenti minatur: *Habeo adversum te, quod claritatem tuam primam reliquisti. Memor esto itaq; undè excideris; & age pœnitentiam, & prima opera fac: sin autem venio tibi, & movebo candelabrum tuum de loco suo.* S. Thomas comment. in 2. Corinth. 12. ait: esse necessarium, quod homo semper tendat ad perfectionem: quia, qui non studet ad proficiendum, est in periculo deficiendi. Idem cum aliis SS. Patribus & Magistris spiritualibus, Augustino epist. 143. ad Demetriad. virgin. Gregorio 3. part. pastoral. admonit. 35. Theodoro Abbate apud Cassianum colat. 6. c. 14. &c. docet. S. Bernardus epist. 253. his verbis: *Indefessum proficiendi studium & jugis conatus ad perfectionem, perfectio reputatur. Quod si studere perfectioni, esse perfectum est; profectio nolle proficere, deficere est. Ubi ergo sunt, qui dicere solent: Sufficit nobis; nolumus esse meliores quàm Patres nostri? O Monache! Non vis proficere? Non vis ergò deficere? neququam. Quid ergo? sic mihi inquis, vivere volo & manere, in quo perveni; nec pejor fieri patior, nec melior cupio. Hoc ergò vis, quod esse non potest. &c. Et infra: Nolle proficere non nisi deficere est; palamq; datur intelligi, inter profectum & defectum in hoc statu mortalis vita nihil medium inveniri.*

Quartam causam adfert Doctissimus vir Thomas

mas

mas Sanchez lib. 6. c. 4. §. 18. *Quia Religiosus tenetur sub mortali taliter vivere, ut non sit graviter Religioni suæ perniciosus, inducendo alios Religiosos pravo suo exemplo ad nimis relaxatam regulam; & prætereà perturbando suam Religionem.* Quantum enim Religioni nocumentum inferant illi, qui suâ tepiditate, negligentia & malo exemplo introducunt in aliquod Monasterium Disciplinæ Religiosæ relaxationem; patet inde, quod difficillimum sit, & quandoq; moraliter impossibile, laxitatem semel introductam denuò extirpare, & disciplinæ exulantis rigorem ac vigorem restituere; pro ut experti sunt plures Religiosorum Ordinum & Monasteriorum Reformatores, nominatim Gregorius Papa VII. S. Anselmus Lucensis, Altmanus, Norbertus apud Canonicos Regulares Lauduni in Ecclesia D. Martini, Carolus Borromæus Archiepiscopus & Cardinalis apud Fratres Humiliatos Mediolani: quos cum reformare vellet præsentissimum vitæ suæ discrimen subit, globulo sclopetario petitus. Scilicet *multò facilius reperias multos seculares converti ad Bonum, quàm unum quempiam de Religiosis. Transire ad melius. Rara avis in terris est Religiosus, qui de gradu, quem fortè in Religionè semel attigit, vel parùm ascendat;* ut inquit S. Bernardus *epist. 96.* Væ igitur homini illi, per quem tale scandalum venit in Monasterium, ut suo exemplo alios inducat ad laxitatem, motum dissolutionem, & irreligiositatem; eosq; conturbet, qui in viâ ad perfectionem cœtero-

M m 2

quin

quin benè currebant ! profectò portabit iudicium Dei, quicumq; est ille. Nam qui inter multos vitam agere constituerunt, aut cum grandi fructu, aut cum grandi periculo vel diligentes, vel negligentes sunt. Felix est anima illa, quæ dum benè in congregatione versatur, plurimi ex eâ vel adificantur, vel illuminantur. Si in congregatione positus obedientiam tenuit, se humilem patientemq; se præbuit, quantos adificavit, tantos sceneravit; quantum bonum ex se proximis commendavit tantum in sua lucra convertit. Si verò è contrario per inobedientiam vel superbiam alios ad maculam compulsi, quantos destruxit, de tantis periculum damnationis incurrit; ut inquit Eusebius Emislenus homil. 7. ad Monachos. Scilicet sicut Benedicta est illa anima, cujus humilitas alterius confundit superbiam, cujus patientia Proximi extinguit iracundiam, cujus obedientia pigritiam alterius tacitè increpat, cujus fervor inertiam alieni torporis exsuscitat: ita maledicta est illa anima, cujus torpor aliorum extingvit vel languescere facit fervorem, cujus Petulantia corumpit aliorum modestiam &c.

251. Verùm etiamsi omnes omninò Religiosi obligentur non segniter tendere ad perfectionem; Hæc tamen obligatio magis stringit eos, qui professi sunt statum non purè Monachalem, sed Canonicum & clericalem, sive calem, qui ex fine suo ordinatur ad salutem animarum promovendam; cujusmodi inter ceteros status est Canonicorum Regularium Norberti-

berti
in pr
glorie
Sakra
clesia
gelun
ris tr
cium
est illa
tere a
& po
proxi
portu
mi &
viâ,
Papa
tur, C
berto
Dei r
spirit
gent,
ejus r
tas,
culis
& ex
les ig
& ex
dere
initie
dinati
ampli
cande

berti-

bertinorum seu Præmonstratensium ; de quo
*in præfat. Statutorum dicitur : Ordo noster
 gloriæ Dei propagatio est, Zelus animarum est,
 Sacramentorum divinarum administratio est, Ec-
 clesia Dei servitium est. Ordo noster est Evan-
 gelium prædicare, Fidei nostræ rudimenta igna-
 ris tradere, Ecclesiam Dei regere, pastorale offi-
 cium, quando imponitur, exercere. Ordo noster
 est illas hierarchias, quas ponit D. Dionysius, exer-
 cere actiones, purgare, illuminare, atq; perficere,
 & post propria salutis perfectionisq; studium,
 proximorum salutis & perfectioni opportunè, im-
 portunè, privatim & publicè, verbo & opere, do-
 mi & foris, omniq; quâ fieri potest. ratione &
 viâ, vigilantissimè intendere. Unde Clemens
 Papa VIII. in diplomate suo Anno 1603. testa-
 tur, Ordinem Præmonstratensem esse à S. Nor-
 berto institutum, ut perpetuum sit in Ecclesia
 Dei virorum fortium seminarium, qui virtute
 spiritus atrium fortis impavidè intrent, eum li-
 gent, & gladio spiritus (quod est verbum Dei)
 ejus vasa, animas scilicet diabolica fraude decep-
 tas, vasa bellantia contra Dominum, vasa vin-
 culis iniquitatis irretita atq; captiva diripiant
 & ex vasis contumelie faciant vasa gloriæ. Ta-
 les igitur Religiosi tenentur vi suæ professionis
 & ex fine sui instituti magnis passibus contem-
 dere ad perfectionem, priusquàm Sacerdotio
 initiarentur: postquàm verò Sacerdotes sunt or-
 dinati, debent jam esse in eo statu positi, ut non
 amplius perfectioni quærenda studeant; sed ut
 eandem jam sint consecuti; & in sanctitate, quam*

M m 3

alios

alios docere debent, sicut perfecti; ut inquit Religiosissimus & doctissimus vir Ludovicus de Ponte tomo 2. de Christiani hom. perfect. tract. I. c. 1.

§. 2.

Quomodo possimus in charitate erga Deum proficere

252. Diximus supra ex D. Thoma 22. q. 186. a. 2. quod perfectio charitatis sive charitas sit finis status Religionis; quod non intelligendum est de Actu Charitatis intensissimo, qui scilicet talis sit, ut intensior haberi non possit. Nam hoc nimis arduum foret, & anxietatibus scrupulisq; plenum; cum nullus scire possit, an ille actus, quem elicit, sit omnium intensissimus, ita ut intensior elici nequeat; adeoq; illi, qui obligantur esse perfecti, velut Episcopi, pastores animarum &c. semper deberent esse dubii & anxii, num suæ obligationi satisfecerint. Quod repugnat Bonitati divinæ, cujus jugum suave est, & onus leve. Matth. 11. Neque etiam intelligendum est, quasi illi, qui tenentur esse perfecti, debeant incessanter diu noctuq; & sine intermissione Actibus charitatis eliciendis vacare. Id enim secundum ordinarium cursum pro statu viatorum impossibile est & solis comprehensoribus proprium. Debet ergo charitas esse perfecta in iis, in quibus requiritur perfectio; non verò perfectissima; hoc